

Åtgärder för att stödja arbetet med sociala insatsgrupper

Åtgärder för att stödja arbetet med sociala insatsgrupper

Förord

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor fick i regleringsbrevet för 2014 i uppdrag av regeringen att rapportera vilka åtgärder som myndigheten har vidtagit för att stödja arbetet med sociala insatsgrupper. Redovisningen ska lämnas till regeringen senast den 31 oktober 2014 (regeringsbeslut 2013a).

I och med denna rapport redovisar myndigheten, i enlighet med uppdraget, sina genomförda åtgärder samt förslag på möjliga utvecklingsområden.

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	7
Genomförda åtgärder	9
Tidigare arbete	9
Genomförda åtgärder under 2014	9
Möten och workshop i Stockholm	9
Medverkan i informationsmaterial och aktiviteter på webben	10
Förslag på utvecklingsområden	11
Stärk fritidsområdets och civilsamhällets roll	11
Skapa förtroende genom god dialog	11
Stärk kopplingarna till det våldsförebyggande arbetet	11
Referenser	13

Sammanfattning

Under 2014 har Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor genomfört följande åtgärder för att stödja arbetet med sociala insatsgrupper:

- Aktivt deltagit i arbets- och styrgruppsmöten.
- Deltagit och informerat om myndighetens arbete vid en workshop i Stockholm.
- Varit samverkanspartner i framtagandet av två informationsbroschyrer om sociala insatsgrupper från Rikspolisstyrelsen.
- Varit medlem i gruppen för sociala insatsgrupper på den digitala plattformen Project Place och spridit information om myndighetens arbete till gruppens medlemmar.
- Publicerat den gemensamma viljeförklaring som togs fram 2013 på vår webbplats.

Myndigheten föreslår följande utvecklingsområden för arbetet med sociala insatsgrupper:

- Stärk fritidsområdets och civilsamhällets roll.
- Arbeta vidare med förtroendeskapande och dialog.
- Stärk kopplingarna till det våldsförebyggande arbetet.

Inledning

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor har deltagit i Rikspolisstyrelsens (RPS) arbete med sociala insatsgrupper sedan 2011. Först inom ramen för det pilotprojekt som RPS fick i uppdrag att driva (regeringsbeslut 2011a) och sedan inom ramen för deras uppdrag att aktivt stödja det fortsatta arbetet i sociala insatsgrupper och bidra till att utveckla arbetssättet (regeringsbeslut 2013b).

Under denna tid har myndigheten haft flera uppdrag som relaterar till arbetet med sociala insatsgrupper. Vi har till exempel ett pågående uppdrag om unga, maskulinitet och våld där vi tagit fram och förmedlar kunskap om kopplingen mellan synen på jämställdhet och utövandet av våld (regeringsbeslut 2011b). Andra uppdrag som relaterar till frågan om unga kriminella är till exempel det statsbidrag som myndigheten fördelat för att motverka våldsbejakande extremism (SFS 2011:1508).

Myndighetens övergripande uppdrag att arbeta för att alla unga ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen knyter också an till arbetet med sociala insatsgrupper.

Genomförda åtgärder

Tidigare arbete

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor har deltagit i Rikspolisstyrelsens arbets- och styrgruppsmöten sedan starten med pilotprojektet 2011. Under hösten 2013 deltog myndigheten även i den konferens som anordnades i Stockholm för de områden som ingick i pilotprojektet och de områden som skulle börja arbeta med sociala insatsgrupper inom ramen för Rikspolisstyrelsens nya uppdrag. Vid konferensen höll Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor bland annat en föreläsning för alla pilotområden utifrån den kunskap som myndigheten tagit fram inom uppdraget om unga, maskulinitet och våld. Föreläsningen tog bland annat upp hur normer kring maskulinitet och synen på jämställdhet är sammankopplade med risken att utöva våld.

Genomförda åtgärder under 2014

Vår roll i arbetet med sociala insatsgrupper skiljer sig från flera av de andra involverade myndigheternas då vi inte har kopplingar ut i lokala verksamheter på samma sätt som till exempel Socialstyrelsen har med socialarbetare och Arbetsförmedlingen med arbetsförmedlare.

I detta avsnitt redovisar vi de aktiviteter som myndigheten genomfört under 2014 för att stödja arbetet med sociala insatsgrupper.

Möten och workshop i Stockholm

Myndigheten har aktivt deltagit i fyra arbetsgruppsmöten under 2014. Vid dessa möten har vi bidragit med kunskaper som är relevanta för arbetet med sociala insatsgrupper. Vi har till exempel informerat om vårt uppdrag om unga, maskulinitet och våld.

Myndigheten har också förmedlat vikten av ett ungdomsperspektiv i arbetet och lyft frågan om hur fritidssektorn och det civila samhället kan vara en möjlig samverkanspartner i områdenas arbete med sociala insatsgrupper. Vi har därtill medverkat vid styrgruppsmötena under året.

I maj medverkade myndigheten vid en workshop i Stockholm där yrkesverksamma från några av de deltagande områdena fick möjlighet att träffas och utbyta erfarenheter, diskutera arbetsmetoder och lyfta lokala framgångsfaktorer och utmaningar. Vid workshoppen informerade vi om arbetet med unga, maskulinitet och våld samt om andra uppdrag som kan vara relevanta för de områden som arbetar med sociala insatsgrupper.

Medverkan i informationsmaterial och aktiviteter på webben

Rikspolisstyrelsen har under året tagit fram ett par informationsmaterial som Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällefrågor och de övriga nationella myndigheterna som ingår i arbetet ställt sig bakom. Ett av informationsmaterialen riktar sig till unga och vårdnadshavare och det andra riktar sig till alla som är intresserade av arbetssättet.

Under 2013 tog de myndigheter som är involverade i arbetet med sociala insatsgrupper fram en gemensam viljeförklaring. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor har publicerat viljeförklaringen på sin webbplats.

Till det nätverk som Rikspolisstyrelsen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) startat för områden som arbetar med sociala insatsgrupper skapades det också en grupp i det digitala verktyget Project Place. Syftet med gruppen är att öka möjligheten till erfarenhetsutbyte och stöd. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor har varit medlem i gruppen och informerat övriga medlemmar om myndighetens kunskap och utbildningsutbud inom området unga, maskulinitet och våld.

Förslag på utvecklingsområden

Utifrån Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors uppdrag har vi identifierat tre möjliga utvecklingsområden för ett eventuellt vidare arbete med sociala insatsgrupper.

Stärk fritidsområdets och civilsamhällets roll

Myndighetens uppfattning är att det krävs insatser på många nivåer och från flera aktörer för att förebygga kriminalitet bland unga. Inom sociala insatsgrupper sker samverkan med flera centrala aktörer, framförallt socialtjänst och polis, men också med till exempel skola och arbetsförmedling. Vi anser dock att det finns behov av att även involvera fritidsområdet och det civila samhället på ett tydligare sätt. Det finns redan idag exempel på områden där dessa aktörer knyts till arbetet, men inte överallt.

Vi har tidigare visat på fritidens betydelse för unga, deras hälsa och sociala utveckling (Ungdomsstyrelsen 2007) och arbetat med att stötta förebyggande och främjande insatser för unga som riskerar att hamna i socialt utanförskap (Ungdomsstyrelsen 2008).

Att involvera så många instanser som möjligt som möter unga är en god förutsättning för att mer effektivt förebygga ungas kriminalitet.

Skapa förtroende genom god dialog

För att få unga att vilja delta i en social insatsgrupp är det viktigt att de känner förtroende för de myndigheter och aktörer som är involverade i arbetet. Vi har i tidigare projekt identifierat vikten av samverkan och dialog mellan lokala ideella föreningar och kommunen. Till exempel var den så kallade *Stadsdelsdialogen* en del i myndighetens arbete med att förebygga mäns våld mot kvinnor och tjejer inklusive hedersrelaterat våld och förtryck, för att utveckla och stärka lokalt arbete för att förebygga våld i nära relationer (Ungdomsstyrelsen 2011). Om det civila samhället och de offentliga aktörerna arbetar med att ha en god dialog med unga, kan man skapa förtroende för parterna i de sociala insatsgrupperna och förutsättningarna för ett framgångsrikt arbete kan därmed förbättras ytterligare.

Stärk kopplingarna till det våldsförebyggande arbetet

Det finns tydliga kopplingar mellan ett våldsförebyggande arbete och de sociala insatsgruppernas arbete med att förebygga kriminalitet bland unga. Myndigheten har sedan sommaren 2014 i uppdrag att stimulera kommuner och organisationer som vill arbeta förebyggande mot våld och sexism (regeringsbeslut 2014). Av de kommuner och stadsdelar som i nuläget ingår i arbetet har drygt hälften (10 av 18) arbetat med sociala insatsgrupper som pilotområde eller i det nuvarande arbetet. Det har från myndighetens sida varit ett aktivt val att använda sociala insatsgrupper som en ingång i arbetet med att hitta potentiella kommuner och stadsdelar för vårt nya uppdrag. Förhoppningsvis kan de kommuner som både arbetar med sociala insatsgrupper och ingår i myndighetens arbete koppla samman dessa i sitt förebyggande arbete.

Genom att knyta samman olika former av förebyggande arbete och perspektiv ökar förutsättningarna för ett mer samstämmigt och effektivt preventionsarbete. Tidigare studier (se Ungdomsstyrelsen 2013) har också visat på vikten av att ha ett genusperspektiv i ett våldsförebyggande arbete. Eftersom arbetet inom sociala insatsgrupper bland annat handlar om våldsbrott är det viktigt att integrera det arbetet.

Referenser

Regeringsbeslut (2011a). *Uppdrag att inrätta sociala insatsgrupper m.m.*
Ju2011/1906/KRIM.

Regeringsbeslut (2011b). *Uppdrag att ta fram kunskapsstöd som är inriktat på attityder och värderingar kring jämställdhet, maskulinitet och våld.* U2011/2232/UC.

Regeringsbeslut (2013a). *Regleringsbrev för budgetåret 2014 avseende Ungdomsstyrelsen.* U2013/7617/SAM, U2013/7806/UC, U2013/6072/UC m.fl.

Regeringsbeslut (2013b). *Uppdrag till Rikspolisstyrelsen att aktivt stödja arbetet med sociala insatsgrupper.* Ju2013/1370/PO, Ju2009/4357/PO, Ju2009/10548/PO, Ju2012/7262/PO.

Regeringsbeslut (2014). *Uppdrag om jämställdhet.* U2014/4531/UC.

SFS 2011:1508 *Förordning (2011:1508) om statsbidrag för verksamhet mot våldsbejakande extremism.*

Ungdomsstyrelsen (2007). *Fokus 07 – om ungas hälsa. En analys av ungas hälsa och utsatthet.* Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Ungdomsstyrelsen (2008). *Ungdomsstyrelsens slutrapport. Insatser för unga i riskmiljöer – förebyggande och främjande ungdomsverksamhet.* Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Ungdomsstyrelsen (2011). *Agera och förebygg. Förebygg våld mot unga kvinnor.* Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Ungdomsstyrelsen (2013). *Unga och våld – en analys av maskulinitet och förebyggande verksamheter.* Stockholm: Ungdomsstyrelsen.